

Отворени денови за иницијативи на граѓанските организации Образец за пријава на иницијативи

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Ви благодариме за интересот за пријава на иницијатива во рамки на шестиот од серијата „Отворените денови за иницијативи на граѓанските организации“ насловен: „Програма за намалување на аерозагадувањето 2020, кој ќе се одржи на 18.09.2019 година, со почеток во 13.00 часот, Влада на РСМ.

Ве замолуваме, пред пополнување на овој образец за пријава, внимателно да го прочитате Упатството за поднесување на иницијативи и драфтот од акциски план во склоп на програмата во прилог.

Назив на вашата организација: Здружение за заштита на животните и животната средина Е.Д.Е.Н.

Адреса (улица, број, општина): Ул. Вамбел бр. 2/6-12, Гази-Баба

Електронска пошта (e-mail): eden.org.mk@gmail.com / eden.mk.org@gmail.com

Телефонски број: +389 70 25 25 45

Лице за контакт (име и презиме, телефон и е-пошта): Марјан Калевски, 070 25 25 45, m_kalevski@yahoo.com

Веб страница на вашата организација: www.eden.mk.org

Наслов на вашата иницијатива: Чиста енергија за сите

Проблеми и потреби:

(Идентификувајте проблем поврзан со на програмата за борба против аерозагадување и образложете го. Максимум еден параграф)

Аерозагадувањето е најголемиот причинител на предвремена смртност и зголемен број на заболувања кај луѓето. Тоа е најголемиот ризик од областа на животната средина по здравјето на граѓаните во Европа, каде според податоците на ЕЕА и СЗО е причинител на околу 400,000 прерано изгубени животи. Република Македонија за жал, според најновиот извештај на Европската агенција за животна средина за аерозагадувањето во Европа е најлошо рангирана меѓу сите европски држави, со најзагаден воздух во градовите. Скопје, Битола и Тетово се меѓу 10-те најзагадени градови во Европа во 2017 година. Според најновите анализи на Светската Здравствена Организација (СЗО), аерозагадувањето е главниот причинител на над 1.300 смртни случаи годишно, и зголемен број на лица со респираторни заболувања. Според анализите на Светска банка, аерозагадувањето ја чини државата околу 2.5% од годишниот БДП за дополнителни средства за здравствени услуги, или 300 милиони евра годишно.

Имајќи предвид дека најголемото загадување на воздухот доаѓа од индустриски капацитети, како и комерцијални објекти и домаќинства, произлегува заклучокот дека само со комбинација на мерки насочени кон промена на начините на греење на домаќинствата и кон сите други сектори: градежништвото, греењето на мали фирми, транспортот, уредувањето на јавните површини, заедно со зајакнувањето на капацитетите на инспекцискиот надзор и зачестени контроли во индустриските капацитети и другите правни субјекти ќе дадат најдобри резултати за решавање на проблемот.

Објаснување на иницијативата:

(Објаснете ја вашата иницијатива, поврзана со програмата, односно што е она кое вие го предлагате со оваа иницијатива и наведете ја надлежната институција која треба да ја спроведе. Максимум два параграфи.)

Во согласност со заклучокот на Програмата за намалување на аерозагадувањето, конкретно промена на начините на греење на домаќинствата и сите други сектори, ја предлагаме следната иницијатива:

Мерка за енергетска ефикасност и борба против енергетска сиромаштија

Прва фаза

1. Наметнување обврска за поставување фотоволтаични системи на индустриски капацитети
2. Поставување фотоволтаични системи на:

Државни институции и установи со приоритет на здравствени и образовни установи по хиерархиски редослед

- а) градинки, основни, средни, факултети
 - б) болници, амбуланти
 - в) културни центри/установи
 - г) останати објекти на државни/јавни институции
3. Субвенционирање фотоволтаични системи на објекти за индивидуално домување
 4. Субвенционирање фотоволтаични системи на објекти за колективно домување
 5. Наметнување обврзни високи стандарди за градежните компании – да се условат да градат исклучиво високо енергетски ефикасни објекти со фотоволтаични системи за ел. енергија или т.н. паметни објекти

Втора фаза

1. Наметнување обврска на индустриски капацитети за реконструкција на фасади (како и кровна и подна изолација) со цел обезбедување на енергетска ефикасност
2. Реконструкција на фасади (како и кровна и подна изолација) на државни/јавни институции/установи со цел обезбедување на енергетска ефикасност
3. Субвенционирање на реконструкција на фасади (како и кровна и подна изолација) на објекти за колективно домување со цел обезбедување на енергетска ефикасност
4. Субвенционирање на реконструкција на фасади (како и кровна и подна изолација) на објекти за индивидуално домување со цел обезбедување на енергетска ефикасност

Цели и очекувани резултати:

(Објаснете кои се целите што ќе се постигнат доколку се спроведе предложената иницијатива. Објаснете кои се посакуваните или очекуваните ефекти, односно што ќе се промени доколку се спроведе предложената иницијатива. Максимум еден параграф.)

Според заклучокот од здружениот ревизорски извештај издаден во јануари 2019 г. од страна на Холандскиот ревизорски суд и Врховната ревизорска канцеларија во Полска, а во чијашто

изработка учествуваа 15 врховни ревизорски институции од Европа и Европскиот ревизорски суд, **индустриските капацитети се едни од најголемите загадувачи на воздухот.**

По нив следуваат домаќинствата и останати комерцијални објекти. Со оваа мерка се цели да се отстранат ризиците кои се предизвикани од објекти со несоодветна изолација кои згора на тоа се загреваат на високозагадувачки енергенси. Со оваа мерка, Македонија не само што ќе фати чекор со најнапредните технологии во светот, туку и потенцијално ќе застане пред портите на ЕУ како една од земјите со најмал јаглороден отпечаток по глава на жител. Како земја со огромен број на сончеви денови во текот на годината (280), проценката е дека сме меѓу првите земји во светот по киловат часови на сончево зрачење на квадратен метар, но за жал, меѓу последните земји според искористувањето на тој наш потенцијал.

Очекувани резултати доколку иницијативата се спроведе сеопфатно и темелно се:

- веднаш видливо намалување на стапката на загаденост, особено во текот на зимските месеци кога има критични пикови на загаденост
- во перспектива намалување на јаглородниот отпечаток на земјата по глава на жител
- намалување на сметките за електрична енергија на државните и јавни институции што ќе предизвика директно и веднаш видливо намалување на непродуктивни буџетски расходи и пренамена на тие средства за други социјални политики
- намалување на сметките за ел. енергија на компаниите и домаќинствата што ќе придонесе за зголемена ликвидност на компаниите и покачен стандард за домаќинствата
- намалување на дополнителните средства потребни за здравствени услуги кои сега изнесуваат 300 милиони евра годишно, а се потребни за покривање на лекувањето кај случаи на влошена здравствена состојба предизвикана од аерозагадувањето

Проценка на финансиски импликации и временска рамка:

(Наведете, јавни финансиски импликации за реализација на предложената иницијатива, т.е. проценка колку буџетски средства би биле потребни за да се спроведе Вашиот предлог. Претставете ја временската рамка на спроведување на иницијативата.)

Финансиски импликации:

0,5-1 €/W*

*Просечна потрошувачка на едно домаќинство е 30 kWh на ден или 1,25 kWh на час.

Временска рамка:

Прва фаза – 2 години

Втора фаза – 2 години

Начелен план за мониторинг и евалуација:

(Објаснете како планирате да го следите и оцените спроведувањето на вашата иницијатива. Максимум еден параграф.)

- Квартални извештаи од институциите што ќе го спроведуваат проектот за да се докаже непристрасност во спроведување на мерката
- Константна комуникација со јавноста и користење на повратните информации како индикатор за ефективноста на институциите

Допонително образложување на иницијативата кое не е опфатено со претходните прашања:

(Максимум 5 параграфи)

Образложението ќе го доставиме доколку се прифати иницијативата.

Прилози (опционално):

(Прикачете подетални информации за предметот, целите и позадината на предложената иницијатива, студии и анализи што ги сметате за релевантни, итн)

Ibid.